

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 13 grudnia 2021 r.

PS-VI.431.3.13.2021.ICZ

**Szanowna Pani
Zofia Bagińska
Dyrektor
Domu dla Dzieci im. Sybiraków
Szymonowo 14
14-330 Małdyty**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-IV.0030.817.2021 z dnia 28 października 2021 r. /**akta kontroli str. 1-2/** zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – delegatura Urzędu w Elblągu, w składzie:

1. Iwona Czmochowska – główny specjalista, kierująca zespołem,
2. Magdalena Szeligowska – główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Domu dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 8 listopada 2021 r. i zakończono w dniu 10 listopada 2021 r. Zakresem przedmiotowym kontroli objęto zgodność zatrudniania pracowników placówki opiekuńczo-wychowawczej z wymaganymi kwalifikacjami, w świetle przepisów:

- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020, poz. 821 ze zm.) - zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka/Dom/Jednostka/kontrolowana Jednostka - co oznacza: Dom dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie,
2. Dyrektor - co oznacza: Dyrektora Domu dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie, panią Zofię Bagińską,
3. Zastępca Dyrektora – co oznacza: Zastępcę Dyrektora Domu dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie, panią Agnieszkę Sarosiek,
4. Regulamin - co oznacza: Regulamin Organizacyjny Domu dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie,

5. pracownicy pedagogiczni, kadra pedagogiczna, pracownicy - co oznacza: specjalistów oraz wychowawców zatrudnionych w Placówce do pracy z dziećmi i rodziną, o których mowa w art. 98 ustawy,
6. pracownicy niepedagogiczni - co oznacza: osoby zatrudnione do obsługi i administracji, o których mowa w art. 99 ust. 5 ustawy.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia jej zakończenia. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez Jednostkę. Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności pani Zofii Bagińskiej – Dyrektora kontrolowanej Jednostki oraz Pani Agnieszki Sarosiek - Zastępcy Dyrektora. Ustaleń dokonano w oparciu o rozmowy przeprowadzone z wychowankami oraz pracownikami pedagogicznymi, analizę akt osobowych pracowników, informacje i wyjaśnienia przekazane przez Dyrektora, Zastępcę Dyrektora oraz oględziny Jednostki.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Ustalenia z kontroli

I. Zasady działania i organizacji Placówki

Dom dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie jest niepubliczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, prowadzoną przez Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie, przeznaczoną dla 14 wychowanków.

Działalność kontrolowanej Jednostki w okresie objętym kontrolą określały:

- 1) Statut Domu dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie, przyjęty uchwałą Nr 7 Zarządu Warmińsko-Mazurskiego Stowarzyszenia Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie z dnia 30 grudnia 2019 r. /**akta kontroli str. 3-7/** oraz aktualny w dacie kontroli Statut Domu dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie przyjęty uchwałą Nr 4 Zarządu Warmińsko-Mazurskiego Stowarzyszenia Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie z dnia 30 grudnia 2020 r. /**akta kontroli str. 8-12/**,
- 2) Regulamin Organizacyjny Domu dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie, przyjęty uchwałą Nr 1 Zarządu Warmińsko-Mazurskiego Stowarzyszenia Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie z dnia 18 maja 2019 r. /**akta kontroli str. 13-25/**,
- 3) Regulamin Organizacyjny Domu dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie, przyjęty uchwałą Nr 1 Zarządu Warmińsko-Mazurskiego Stowarzyszenia Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie z dnia 24 kwietnia 2020 r. /**akta kontroli str. 26-38/**,
- 4) Regulamin Organizacyjny Domu dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie, przyjęty uchwałą Nr 3 Zarządu Warmińsko-Mazurskiego Stowarzyszenia Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie z dnia 30 grudnia 2020 r. /**akta kontroli str. 39-52/** (aktualny w dacie kontroli).

Kontrolujący stwierdzili, że w Regulaminie określone zostały zadania wszystkich pracowników pedagogicznych oraz niepedagogicznych, zatrudnionych w Domu.

W dacie kontroli w Placówce było umieszczonych 14 dzieci, z których 3 przebywało w młodzieżowym ośrodku socjoterapeutycznym i 3 od poniedziałku do piątku przebywało w internacie. Wyciąg z ewidencji wychowanków stanowi **akta kontroli str. 53-56**.

II. Zgodność zatrudnienia pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

W celu zbadania zgodności zatrudnienia Dyrektora oraz pozostałych pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami, określonymi w przepisach prawa, sprawdzono kwalifikacje 100% kadry zatrudnionej w Placówce.

W okresie objętym kontrolą Jednostką kierował Dyrektor, który w ramach 1 etatu, sprawował również funkcję Dyrektora dwóch innych placówek opiekuńczo-wychowawczych, prowadzonych przez Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie. W celu wsparcia Dyrektora w realizacji zadań, w kontrolowanej Jednostce zatrudniono również w ramach ½ etatu Zastępcę Dyrektora.

Zgodnie z wykazami przedłożonymi kontrolującym **/akta kontroli str. 57-59/**, w okresie objętym kontrolą na stanowiskach pracowników pedagogicznych zatrudnionych było, poza Dyrektorem i Zastępcą Dyrektora, łącznie 12 osób (z czego 1 przebywająca na długotrwałym zwolnieniu lekarskim), w tym:

- wychowawca - 4 osoby, łącznie w wymiarze 4 etatów,
- pedagog - w wymiarze ¼ etatu, pełniący jednocześnie funkcję Zastępcy Dyrektora.

Pozostałych 6 pracowników (łącznie w wymiarze 5¼ etatu), w związku z tym, iż z dniem 01 kwietnia 2021 r. decyzją Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 31 marca 2021 r. Dom dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie przekształcono w dwie mniejsze placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeniesieni zostali do pracy na rzecz placówki „Bezpieczny Start” w Szymonowie oraz nowopowstałej placówki pn. Dom dla Dzieci im. Sybiraków 2 w Szymonowie.

Na stanowiskach pracowników niepedagogicznych zatrudniano łącznie 11 osób (z czego 1 już niepracującą), w tym:

- księgowa - w wymiarze ¾ etatu,
- intendent - w wymiarze 1 etatu,
- kucharka – 4 osoby w wymiarze 4 etatów,
- sprzątaczką-praczką - w wymiarze 1 etatu,
- palacz - w wymiarze 1 etatu,
- pracownik gospodarczy/palacz - w wymiarze 1 etatu,
- pracownik gospodarczy - w wymiarze 1 etatu,
- kierowca - w wymiarze 1 etatu **/akta kontroli str. 60-61/**.

Ponadto 3 z ww. pracowników z dniem 01 kwietnia 2021 r. przeniesiono do pracy w innej placówce opiekuńczo-wychowawczej, prowadzonej przez Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie, z powodów wskazanych powyżej.

Ustalono, iż Dyrektor oraz Zastępca Dyrektora spełniali wymogi kwalifikacyjne przewidziane dla osób kierujących placówką opiekuńczo-wychowawczą, określone w art. 97 ust. 3 ustawy, tj. posiadali odpowiednie wykształcenie, co najmniej 3-letni staż pracy w instytucji zajmującej się pracą z dziećmi lub rodziną, a także aktualne zaświadczenia lekarskie potwierdzające, że są zdolni do kierowania placówką opiekuńczo-wychowawczą.

Na podstawie analizy przedłożonej dokumentacji ustalono, że w kontrolowanej Jednostce pracownicy pedagogiczni spełniali wymogi kwalifikacyjne określone w art. 98 ust. 1 ustawy, tj. posiadali odpowiednie wykształcenie. Stwierdzono, że w aktach osobowych tychże pracowników znajdowały się oświadczenia potwierdzające spełnianie przez nich wymogów określonych w art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy tj., że:

- nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im zawieszona ani ograniczona,
- wypełniają obowiązek alimentacyjny - w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynikał z tytułu egzekucyjnego,
- nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Ponadto ustalono, iż wszystkie osoby aktualnie pracujące z dziećmi w kontrolowanej Jednostce zdolne były do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, co zgodnie z art. 98 ust. 3 pkt 4 ustawy, zostało potwierdzone zaświadczeniami lekarskimi o braku przeciwwskazań do wykonywania tej pracy.

W wyniku analizy przedłożonej dokumentacji stwierdzono również, że jeden z wychowawców, ujęty pod pozycją nr 7 w *Wykazie kadry realizującej zadania na rzecz dzieci umieszczonych w Placówce*, niebędący aktualnie pracownikiem kontrolowanej jednostki (przeniesiony z dniem 01 kwietnia 2021 r. w celu świadczenia pracy na rzecz Domu dla Dzieci im. Sybiraków 2 w Szymonowie), nie spełniał wymogów kwalifikacyjnych w zakresie wykształcenia, o których mowa w art. 98 ust. 1 ustawy, gdyż ukończył studia wyższe na kierunku innym, niż wymienione w art. 98 ust.1 pkt 1 lit. a ustawy, które nie zostały uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, nauk o rodzinie lub resocjalizacji (art. 98 ust. 1 pkt 1 lit. b). Wychowawca ten, poza dyplomem potwierdzającym ukończenie studiów wyższych, przedłożył również świadectwo ukończenia kursu kwalifikacyjnego z pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej **/akta kontroli str. 62-65/**, który w ocenie organu nadzoru nie jest tożsamy z ukończeniem studiów podyplomowych. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wniosła zmiany m.in. w zakresie wymagań kwalifikacyjnych osób zatrudnionych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, tj. wychowawców. Niemniej jednak art. 236 ust. 1 ustawy umożliwił dalsze zatrudnianie osób, które nie spełniały wymagań kwalifikacyjnych w dniu wejścia w życie cytowanej ustawy przez okres 6 lat, tj. do dnia 31 grudnia 2017 r., dając jednocześnie szansę na uzupełnienie kwalifikacji (art. 236 ust. 2 ustawy). Przyczyną powyższej nieprawidłowości była niedostateczna znajomość przepisów prawnych, skutkiem natomiast sprawowaniem opieki nad dziećmi przez osobę, która nie posiada ku temu niezbędnych kwalifikacji. Dodatkowo podkreślenia wymaga fakt, że powierzenie opieki i wychowania osobom nieposiadającym odpowiednich kwalifikacji do pracy z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej, rodzić może ryzyko sprawowania pieczy w sposób nieadekwatny do potrzeb emocjonalnych i rozwojowych wychowanków.

Kontrolujący ustalili również, że wszyscy pracownicy niepedagogiczni spełniali wymogi, o których mowa w art. 98 ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy, tj., że:

- są zdolni do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, co zostało potwierdzone zaświadczeniami lekarskimi o braku przeciwwskazań do tej pracy,
- nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, co zostało potwierdzone oświadczeniami pracowników.

Ponadto, jak wynika z pisemnej informacji Dyrektora, *podopieczni w okresie pandemii koronawirusa mieli możliwość korzystania z pomocy psychologa, w ramach porozumienia zawartego we wrześniu 2019 roku z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Morągu, a w trudniejszych przypadkach psychologa z Poradni Karan w Elblągu*". Jak oświadczyła też Dyrektor Domu, dzieci uzyskały też wsparcie psychologa zatrudnionego w Wojskach Ochrony

Terytorialnej, „(...) który w okresie czerwiec - lipiec 2020 r. udzielał wychowankom wsparcia, realizując akcję „Bezpieczna wiosna 2020” /akta kontroli str. 66/.

Z informacji przekazanych przez Dyrektora wynika, że w okresie podlegającym kontroli wobec żadnego pracownika kontrolowanej Jednostki nie wszczęto postępowania karnego o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego /akta kontroli str. 67/. Ponadto Prezes Warmińsko-Mazurskiego Stowarzyszenia Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie oświadczył, że przeciwko Dyrektorowi kontrolowanej Jednostki również nie wszczęto ww. postępowania /akta kontroli str. 68/.

III. Zapewnienie zatrudnionym pracownikom prawa do korzystania z poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego oraz udział pracowników w szkoleniach podwyższających lub wzmacniających ich kompetencje zawodowe

W myśl art. 98 ust. 4 ustawy, pracownicy pedagogiczni mają prawo do korzystania z poradnictwa, które ma celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. Z informacji przekazanej przez Dyrektora, stanowiącej **akta kontroli str. 69** wynika, że wyżej wskazany przepis był realizowany w Placówce poprzez *możliwość omawiania wszelkich bieżących problemów i spraw między sobą, a w trudniejszych przypadkach z pedagogiem i Dyrektorem*.

Kontrolujący ustalili, że żaden z pracowników zatrudnionych w Placówce, jak również Dyrektor oraz Zastępca Dyrektora nie podnosili w okresie objętym kontrolą swoich kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach oraz nie korzystali z poradnictwa, mającego na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego /**akta kontroli str. 57-59 oraz 69**/. Jak wskazał Dyrektor w pisemnym wyjaśnieniu: *wychowawcy nie zgłaszali zapotrzebowania na konkretne szkolenia, mieli jednak możliwość do korzystania ze szkoleń i kursów indywidualnie*. Z powyższym wyjaśnieniem nie zgadzają się kontrolujący, gdyż cytowany powyżej art. 98 ust. 4 ustawy wskazuje wprost, że osoby pracujące z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej *mają prawo do korzystania z poradnictwa, mającego na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego*. Jeśli zapisy ustawy gwarantują pracownikom konkretne prawo, to obowiązkiem pracodawcy jest stworzyć takie warunki pracy, które umożliwią pracownikom korzystanie z tego uprawnienia. Brak udziału w szkoleniach potwierdzili wychowawcy, z którymi w toku kontroli przeprowadzono rozmowy i jednocześnie wskazali oni na potrzebę oraz chęć skorzystania z poradnictwa, mającego na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego. Pracownicy wskazali również, że mogli liczyć na wsparcie Dyrektora oraz Zastępcy Dyrektora w sytuacjach dla nich trudnych.

IV. Jakość wsparcia udzielanego przez pracowników Placówki w ocenie dzieci

W ramach postępowania kontrolnego zespół inspektorów przeprowadził w dniu 9 i 10 listopada 2021 r. indywidualne rozmowy kierowane z 4 wychowankami, przebywającymi w Domu w czasie przeprowadzania czynności kontrolnych. Rozmowy te dotyczyły udzielanego im wsparcia przez wychowawców, specjalistów i Dyrektora, a także jakości sprawowanej opieki.

Podczas rozmów indywidualnych z kontrolującymi, wszyscy wychowankowie pozytywnie wypowiadali się o wychowawcach, pedagogu, a także Dyrektora Domu. Potwierdzili zgodnie, że mogli liczyć na wsparcie i pomoc ww. osób. Dzieci jednogłośnie wskazały, że nie zdarzały się sytuacje, aby zwracając się z prośbą o pomoc do wychowawcy, pedagoga czy Dyrektora nie otrzymali jej. Wszyscy wychowankowie, z którymi przeprowadzono rozmowy stwierdzili, że zarówno wychowawcy jak i pracownicy pedagogiczni pomagali im w rozwiązywaniu ich problemów. Dzieci nie zgłosiły uwag w zakresie wsparcia oraz jakości opieki w Placówce.

V. Uwagi i wnioski

Mając na względzie wyniki kontroli oraz pozytywne opinie wychowanków na temat opieki sprawowanej przez wychowawców, a także opinie pracowników na temat wsparcia udzielanego przez Dyrektora Jednostki, w zakresie zapobiegania zjawisku wypalenia zawodowego, rekomenduje się podjęcie przez Dyrektora działań, mających na celu zapewnienie pracownikom szkoleń oraz innych form doskonalenia zawodowego.

Jednocześnie w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości, działając w oparciu o art. 197 d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osoby odpowiedzialnej za ich powstanie, stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

1. Do pracy z dziećmi, na stanowisku wychowawcy, zatrudniać wyłącznie osoby posiadające kwalifikacje, o których mowa w art. 98 ust. 1 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Rozważyć możliwość wsparcia pracowników poprzez zapewnienie im dostępu w placówce (lub poza nią) do poradnictwa, mającego na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego oraz szkoleń, mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych.

Kontrolowanej jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2020, poz. 821 ze zm.).